

Psicologia del Comportament Col·lectiu

AC2 - Les institucions socials

Entrega 07/11/04

-
- GUIA MÒDUL III
  - DUBTES DELS MÒDULS
  - PRESENTACIÓ PAC 2
  - CORRECCIÓ PAC2 (Consultor: David Casulleras Femenia)
-

GUIA MÒDUL III - LES INSTITUCIONS SOCIALS:**PRESENTACIÓ DEL MÒDUL III (Extret de 20/10/04 a Tauler per David Casulleras Femenia)**

No em sembla un mòdul particularment difícil de llegir, malgrat les idees que apareixen siguin complexes i fins i tot rebuscades en algun moment. Però és terriblement interessant.

El mòdul ens mostra fins a quin punt les institucions socials tenen una influència **CABDAL** en les nostres vides fins al punt de que, fins i tot, ens constitueixen com a subjectes. Des d'aquesta perspectiva, som el que som gràcies en part a les institucions; institucions que no sempre se'ns mostren de forma clara, sinó que justament s'infiltra en i entre nosaltres i ens creen, ens configuren sense que ens adonem des del dia que naixem: a l'escola, en el si de la nostra família, en les nostres relacions d'amistat i amor... (No ens adonem de que som constituïts, amb prou feines les percebem. Aleshores: com qüestionar-les? Com saber que "jo sóc jo" i no el que les institucions han determinat que sigui?).

En el mòdul s'estudien Goffman i Foucault (o, millor dit, una part del pensament d'aquests dos senyors), teòrics que es mouen entre la Psicologia i la Sociologia (i la Filosofia, la Història de les Mentalitats, la Antropologia... uns cracks, vaja). L'anàlisi d'en Goffman de la presó i el manicomi ens proporciona un utilatge teòric que ens pot ajudar a raonar i comprendre, per exemple, una realitat com la del paper del/de la psicòleg/a (i de la Psicologia) en l'àmbit dels serveis socials o de salut mental. Certament les institucions psiquiàtriques tal i com les conegué Goffman pràcticament no existeixen, però n'hi ha altres models (centres de dia, etc.) que, sense dubte, també provoquen uns efectes sobre els seus usuaris. I respecte el serveis socials, lo mismo. Pensem-hi.

Una de les coses que es remarca al mòdul sobre Michel Foucault és la brillant idea on es conjuga el **SABER** i el **PODER**. Segons el pensador francès, allà on s'exerceix un poder es genera un saber i aquest saber porta a exercir el poder. Un simpàtic peix que es mossega la cua. Foucault ens diu que el poder no ha de ser vist com una cosa que emana en vertical, de dalt a avall, d'algú que el té (el poder) cap a algú que no el té. Aquesta és una visió tradicionalista del que és el poder. Ell més aviat pensa que el poder és una cosa més subtil, que es pot generar en qualsevol banda i en qualsevol moment. I que, necessàriament, allà on hi hagi poder hi haurà una resistència, algú que s'hi oposarà (sabeu? a "Matrix Reloaded" s'expressa quelcom molt similar de forma cinematogràfica. Recordeu la conversa entre Neo i el Arquitecte?).

Cal afegir, i això és cabdal per copsar el seu pensament, que el poder no és necessàriament negatiu; en contra del que es pugui pensar a primera vista, el poder, segons Foucault, no prohibeix, no reprimeix, no silencia. Al contrari! Produeix, fa parlar, fa dir. Per tant, genera un saber. Un saber que, al voltant de la delinqüència, per exemple, girarà sobre el discurs del metge, del criminalista, del jutge, del psiquiatra... D'aquells investits amb la suficient autoritat com per poder **PARLAR** i **FER**, posar en pràctica accions amb efectes ben reals sobre els subjectes i el món.

Les persones es veuen constantment envoltades de productes culturals i de discursos que generen subjectivitat. Ja ens senyala Cabruja que ens envolten a cada moment. Deixeu-me que us posi un exemple, aparentment banal. A la pàgina 27 del mòdul 3 hi ha una divertida vinyeta de la Maitena. Fixeu-vos en l'últim requadre. Una dona més o menys jove ens mira sorpresa: acaba de sentir per la TV com un (suposat) expert (a més, un home) afirmava que les dones poden tenir fins a 7 orgasmes seguits. Com a record olímpic no està malament. Però anem al meollo del assumpte. La qüestió central és que aquesta mena d'afirmacions, que apareixen a la TV (heu vist "Dos rombos"? No us el perdeu...), al cinema, a "Los hombres son de Marte y las mujeres de Venus" o a la "Cosmopolitan", mooolta gent les escolta i fins i tot mooolta també les creu. No entro a discutir si això és cert o no (ehem, ehem... ara això, com va dir algú, no toca). Però el cert és que, més enllà de que sigui cert o no, genera realitat mental des del moment que algú atorga valor de veritat a aquesta mena d'afirmacions.

Fixeu-vos, si aneu a qualsevol llibreria, en la quantitat immensa de llibres, CD-Rom's educatius etc., que existeixen (i que insisteixen) a "millorar la nostra vida sexual". EP! Convindreu amb mi amb que la constatació és certa, no?

OK, perfecte; la 1ª pregunta és: per què? Per què hi ha tants productes sobre això? Per què el sexe està tan present en la nostra quotidianitat? (Al segle XVIII la gent no podia comprar llibres sobre aquestes qüestions).

I la segona pregunta és: com? Com s'aconsegueix que la gent consumeixi aquests productes, apel·lant a què, fent servir quines estratègies? Compte! Realment la gent els compra, realment la gent els intenta posar en pràctica i realment... s'adonen que allò dels set orgasmes millor deixar-ho pels atletes sexuals.

Sigui com sigui i bromes a banda, aquests productes han generat subjectivitat, han dirigit el desig d'unes persones, han penetrat en la seva més estricta intimitat i han modificat la seva experiència cognitiva, afectiva i sexual. Casi ná. Ah! I repareu en qui escriu la majoria d'aquests llibres: sexòlegs, psiquiatres, psicòlegs... En definitiva, científics; subjectes investits d'un suposat saber.

D'això és del que tracta la part final del mòdul (i la PAC 2): de reflexionar fins a quin punt la Psicologia mateixa és una institució que en generar saber, exerceix un poder i CONSTITUEIX SUBJECTIVITATS. Per la resolució de la PAC, ja ho veureu, haureu d'escollir un exemple que il·lustri perquè podem afirmar que la Psicologia és una institució; un exemple que pot ser el que més us agradi... o el que més us amoïni.

1. DEFINICIÓ I CONCEPCIONS D'INSTITUCIÓ SOCIAL

Segons el Diccionario de la psicología social y de la personalidad (R. Harré i R. Lamb):

"En sentit sociològic ampli, el terme institució i institució social designen els principals sistemes organitzats de relacions socials en la societat. La institucionalització es refereix al procés mitjançant el qual les normes, els valors i les maneres de comportar-se es transformen en pautes duradores, estandarditzades i predibles. Però en psicologia, i en el llenguatge quotidià, la paraula institució té un significat molt més restringit i específic. Es refereix a certes organitzacions i establiments especialitzats en el processament o la modificació de les persones."

Les institucions socials transmeten els valors, rols i pautes de comportament d'un ordre social determinat. Organitzen i estructuren les relacions socials particulars en cada cultura.

Funcions de les institucions:

- Participen en la transmissió de codis i pautes de comportament que ens orienten i formen part indiscutible de les interaccions socials i que, produïm i reproduïm contínuament.
- En tant que la majoria d'institucions prenen forma a partir d'organitzacions i estructures socials, tenen una capacitat i un gran abast a l'hora de participar en el control social.

Tipus d'institucions:

- Tancades: les presons, hospitals psiquiàtrics, convents, geriàtrics, etc. en les quals s'aïlla i tanca els individus que s'aparten de la normativitat social, i que produeixen greus efectes sobre la identitat dels interns, estigmatitzant-los, a causa del règim de control que es produeix en les interaccions entre les diferents posicions que hi coexisteixen.
- Obertes: el matrimoni, la religió, l'educació o la ciència, etc.

2. LA CRÍTICA D'ERWING GOFFMAN A LES INSTITUCIONS TOTALS: EL PSIQUIÀTRIC

3. LA CRÍTICA DE MICHEL FOUCAULT A LA INSTITUCIÓ COM A DISPOSITIU DISCIPLINARI. LES PRÀCTIQUES DE TANCAMENT I EL SABER: EL MANICOMI I LA PRESÓ

4. APROXIMACIONS A LA NOCIÓ DE CONTROL SOCIAL

5. EL PENSAMENT I LA IDENTITAT INSTITUCIONAL

6. LA PSICOLOGIA COM A PRODUCTORA I REGULADORA DE SUBJECTIVITAT: EL CARÀCTER CONSTRUÏT DE LES OPERACIONS SOBRE EL "SELF"

La psicologia crea vocabulari per a explicar l'experiència personal i configura nous sectors de la realitat, constituint subjectivitats, alhora que no queda exempta d'una acció política, en participar en la regulació social o desenvolupar uns efectes autoritaris lligats a l'ordre social dominat. Definir què és normal i què és patològic constitueix un exercici de poder.

DUBTES DELS MÒDULS:**Data: 22:45:12 20/10/2004**

Ciertamente [las instituciones] están con nosotros y contra nosotros; encima y debajo; son anteriores y posteriores, en definitiva están por todas partes. Me llama la atención ese poder que se otorgan en el momento en que se conforman y del que se alimentan. Es decir, las instituciones no sólo tienen poder sino que generan más poderes, unas veces muy evidentes y otras no tanto.

Toda esta introducción es para intentar reflexionar sobre las instituciones y sus competencias. Por ejemplo, ahora mismo la ley y el derecho (por tanto las instituciones políticas -jurídicas, ejecutivas y judiciales) están en pleno debate sobre la necesidad de regular o no la relación entre las parejas del mismo sexo y los derechos que se les otorga. La realidad es que la población ya ha hecho uso de su poder; ha establecido marcos de comportamiento y los ha llevado a cabo en muy distintas versiones y con distintos -no sé como denominarlos- "ritos sociales" (léase, parejas de hecho, adopciones, inseminaciones in-vitro, matrimonios civiles, matrimonios religiosos) con o sin validez legal, pero ya están ahí. Y ahora va y resulta que son las instituciones políticas las que han de decidir si eso tiene o no reconocimiento legal y/o moral. (En fin!!!!!!)

Mi pregunta es, por qué han de existir esas instancias a las que los ciudadanos otorgamos la capacidad de decisión y reconocimiento sobre nuestras conductas a posteriori.

Data: 12:52:40 23/10/2004

Cuando desde un poder político, jurídico... o el que sea se da "legalidad" a un comportamiento como tu dices ya aceptado, implica varias cosas.

Por un lado que dos personas del mismo sexo vivan juntas sin estar debidamente "legales", parejas heteros sin papeles como tales... esto conlleva un montón de problemas burocráticos, de problemas en las separaciones, herencias, hijos... Si el hecho de que una población lo aceptase sin más no supusiese todo un rosario de impedimentos posiblemente no haría falta legalizarlo. La reflexión es porqué de todos esos impedimentos ¿quizás para que se tengan que legalizar y pasar a formar parte de una sociedad controlada?.

Por otro lado eso de que la población ya ha dado el "visto bueno" tampoco creo que sea cierto. Eso posiblemente pase en ciudades grandes, pero la aceptación de una pareja homosexual, la adopción de niños en parejas del mismo sexo (hecho que sin la legalización sólo es posible con trampas legales)... todo esto en un pueblo de Asturias, de Galicia, de Extremadura.... no sólo no está aceptado si no que la convivencia es casi imposible.

El hecho de que una parte de la sociedad empiece una serie de comportamientos mas "avanzados" no significa que el resto lo comparta, todavía hay muchos sitios en que si tu marido te pega tu obligación es callar y aguantar como hicieron otras mujeres. :-)

Cuando las instituciones legalizan estos hechos crean por un lado la integración de un sector "molesto", poniendo límites a algo que hasta este momento estaba descontrolado, por otro lado es cierto que sirve para que ciertas mentalidades que sólo actúan de manera "formal", puedan al menos dejar tranquilos o no "maltratar" tanto a esos sectores. Si el gobierno lo dice.... (claro que si es de izquierdas es que son unos diablos, pero que se le va a hacer..)

Data: 13:24:55 24/10/2004

"Cuando las instituciones legalizan estos hechos crean por un lado la integración de un sector "molesto", poniendo límites a algo que hasta este momento estaba descontrolado"... Mmmm... Què vols dir amb això? Que potser ens hauríem de començar a mirar amb uns altres ulls -és a dir, exercitar allò de la 'filosofia de la sospita'- fets com, per exemple, que els homosexuals puguin casar-se i adoptar fills?

Data: 18:02:34 24/10/2004

Puede que sea sólo una interpretación mía, pero cuando hablas de la "filosofía de la sospecha" entiendo un aspecto negativo. No hablo de buenos y de malos, de intenciones malvadas escondidas bajo una legalización. El estado, las instituciones como parte de él, legalizan o no, dependiendo de lo que pueda servir para la propia evolución de la sociedad. Eso no significa, que por que sea bueno para los intereses del poder no lo sea también para el sector que lo está sufriendo o luchando por ese reconocimiento legal, no significa que tenga que haber un rechazo por que el estado salga beneficiado. La sociedad como tal, como ente, prescinde de los hechos personales y se basa en los "grupales". Si se tiene en cuenta que es lo que consigue cada parte no hay necesidad de sospechar. No se legaliza que Manolo y Antonio puedan casarse, se legaliza una situación global que ayuda a que un sector esté mejor y que provoca una evolución social que en ese momento interesa o evita un rechazo de la misma sociedad o de otras cercanas, o sea evita presión. ¿Sospecha?? No, sólo que no sirve la inocencia del ignorante. ¿Porqué en Holanda y Bélgica se ha legalizado la eutanasia y en ningún otro país se ha hecho?. Todo se basa en beneficios y costes, sean estos materiales o morales.

Data: 16:14:39 25/10/2004

Aquesta va sobre la psicologia com a institució... Jo no dubto que ho sigui, però em pregunto de quina psicologia estem parlant, de si està prou clar per a tothom quina és la psicologia "institucional". Quan parlem de l'educació, la sanitat o la justícia, tots sabem de què estem parlant concretament: del que ens trobarem si portem els nens a l'escola, si anem al metge, o si tenim problemes amb la llei... El que va dir "la justícia és un cachondeo" sabia de què parlava i també ho sabia la justícia espanyola, que li va caure al damunt immediatament (ningú es va prendre la frase com una divagació filosòfica). O sigui, que parlem d'un sistema educatiu, d'un sistema sanitari o d'una administració de justícia concreta. Però quan parlem de "la psicologia", em penso que encara no hi ha una experiència tan directa i pròxima amb la gent, i per tant, quan parlem de "la psicologia" sol ser la versió light o mediatitzada pels mitjans del que diuen els "experts", siguin quins siguin (el col·legi de psicòlegs o un psicòleg mediàtic, o un equip del Clínic que ha fet un estudi). De psicologia no n'hi ha només una, i l'encara escassa gent que hi ha tingut tracte directe pot anomenar "psicòlegs" tant els cognitivo-conductuals del Dr. Corbella, com els psicoanalistes lacanians, com els para-psicòlegs espavilats que han fet un curset sobre energies positives i et posen les mans o t'enclasten una pedra de colors al damunt. Jo em pregunto si per a ser parlar d'una "institució" convé que hi hagi més unanimitat entre la gent sobre de què estem parlant... O potser no, i només amb el fet que hi hagi estudis regulats, un corpus teòric, una organització professional amb les seves normes, unes quotes de poder en l'àmbit sanitari, etc., ja n'hi hauria prou.

Data: 19:36:14 25/10/2004

Bueno, bueno... La qüestió que presentes és interessant... i complexa. Efectivament, hi ha moltes psicologies. [De totes maneres, de tot el que dius, només matisaria que si a un psicoanalista lacanià li dius que és un psicòleg, potser me'l fas agafar un patatús (com a mínim els que jo conec son muy suyos/as). Cosa que tampoc m'estranya tenint present justament el que es pot deduir de les teves paraules -malgrat tu no ho pensis-: que la Psicologia sovint és una olla de grills].

Però anem a allò important... I lo important és que, amb total independència de la teoria o els professionals, la Psicologia té efectes subjectivadors. La Psicologia crea el seu propi objecte d'estudi... I, lògicament, cadascuna, cada "Psicologia", crea el seu. No és el mateix el subjecte teoritzat pel cognitivisme, que per la teoria psicoanalítica o el conductisme. Com diu el gran i sensible trovador postmodern, "no es lo mismo". Però sí que son lo mismo els efectes subjectivants de qualsevol d'elles, més enllà de que ens posem d'acord o no amb què és, qui la regula, qui pot, en un cert moment autoproclamar-se "psicòleg", etc.

Ja no és solament que les institucions o empreses hagin incorporat el discurs psicològic en les seves estructures i accions, que seria el que planteja na Fúlvia, a nivell de les escoles, centres de dia, geriàtrics, empreses, etc. És que, s'exerceixi des d'on sigui, aquestes teories es traduiran en unes accions que tindran efectes sobre els subjectes, fins i tot sobre la manera que aquests tindran de pensar-se a sí mateixos, i que no és poca cosa! Siguin en el divà del psicoanalista, en una Hospital de la xarxa pública o sigui en la consulta de qui ens posa una pedra de colors sobre del pit, s'està generant subjectivitat. S'està exercint una evident influència sobre cognicions, emocions, sentiments, autoconcepte, etc. d'algú. I d'alguna manera se'l està creant, generant, fent subjecte.

Per tant, en aquest mòdul, quan parlem d'institució en aquest mòdul no solament ens referim a un col·legi oficial o una institució tancada. A banda, pensem-hi: per molt light que sembli la Psicologia que apareix pels mitjans aquesta ja és una idea d'ella que va formant part del imaginari col·lectiu de la gent no experta en aquestes qüestions. (he, he... per no dir que la distinció entre expert i no expert és una distinció que li serveix a una disciplina per legitimar-se com a "una altra cosa"; és el cas de la Psicologia com a ciència en front de la psicologia popular, de les creences que tots i cadascú de nosaltres té respecte a com és la gent, què motiva el seu comportament, etc.). De fet, quan vau decidir estudiar Psicologia, cadascú tenia una imatge o representació, més o menys clara, del que era o del que esperava trobar-se.. Compareu la idea inicial amb allò que us esteu trobant!!

Data: 19:14:01 31/10/2004

Mirándome esto de la psicología como una institución que ayuda a mantener unas normas sociales, me hago una pregunta. ¿Si existe una psicología "oficial", una psicología "políticamente correcta", debería o de hecho existe una psicología "alternativa"??

No hablo de esoterismo, del poder de los minerales ni nada de eso, hablo de un tipo de psicología que no esté dentro de lo que la sociedad considera apropiado para ella, que no sea oficialmente correcta y que luche por unos valores diferentes.

Data: 18:28:18 02/11/2004

Fa temps que m'estic plantejant diferents dubtes... a veure.... perquè serveix realment aquesta assignatura? ...perquè comento això:

Pel que fa a la 1º PAC i els materials que vam treballar els vaig trobar molt interessants però em plantejo que possiblement en comptes de què la psicologia estudi aquests fenòmens perquè no els estudia la sociologia? ...ja sé que

parlàvem de moviments no organitzats. Tot i així, la PAC la vaig trobar interessant per tots els elements que havíem d'interrelacionar. Però el que penso és que perquè fer tantes diferenciacions entre disciplines? No és possible veure aquests fenòmens de forma global? Des del meu punt de vista aquesta diferenciació no porta enlloc ja que el que fa és duplicar feina i fer més difícil la comunicació entre professionals. I ara em trobo amb una 2ª PAC on es planteja la psicologia de les organitzacions i la subjectivitat de la psicologia..., no pot ser que els diferents èpoques històriques mitjançant persones compromeses hagin potenciat el canvi institucional (com els drets humans, drets i deures del ciutadà, la llibertat, la democràcia...) i per tant quin paper i juga la psicologia dintre de tot això?

Pensant amb un exemple, qui no ha tingut el típic profe que fa classes avorrides i solen ser persones grans i et trobes profes molt més dinàmics i innovadors fent classe i solen ser joves. Amb això no vull posar en dubte els seus coneixements. Tornant al cas, és la voluntat personal o la psicologia la que potencia el canvi a petita escala que posteriorment acabarà sent institucional?

Data: 19:53:48 02/11/2004

La verdad es que no tengo demasiado clara mi respuesta porque no entiendo tu duda. Si no he entendido mal, según tu mensaje, puedo deducir que piensas que el comportamiento colectivo, lo social, no entra dentro de lo que es psicología? Crees que debemos prescindir de lo social para ser buenos o simplemente "psicólogos"?

Data: 20:17:31 02/11/2004

Dius "és la voluntat personal o la psicologia la que potencia el canvi a petita escala que posteriorment acabarà sent institucional?" OK. Però, què és la voluntat personal?

Data: 21:54:08 02/11/2004

Si no entendí mal tu planteo y disculpa si me equivoco, voy a por una libre interpretación;

1. si la sociología se hiciera "cargo" de determinados conceptos, desde su "construcción" como tales hasta su uso e instauración como parte del natural de los seres humanos y
2. la psicología sólo tomará aquello que (por una definición a su vez construida, heredera, espejo de otros factores, poderes e intenciones)le corresponde, nos situaríamos en un espacio de no reflexión.

Quién y cómo se decide qué corresponde a cada uno de los campos de estas ciencias sobre todo cuando hablamos de su "objeto" de estudio; el ser humano.

3. Si en algún momento con el viento a favor arribamos al puerto de termino de la carrera, pienso y creo que el haber adquirido conocimientos que tienen una relación directa con cada acto que acometemos.....

cuando elegimos un camino, cuando salimos (o no) a una manifestación, cuando optamos por no decidir y aprendemos que con esto estamos decidiendo, cuando aprendemos que el lenguaje que utilizamos e incluso aquello sobre lo que discutimos con pasión a lo mejor ya estuvo "inventado", es decir ni la disidencia queda fuera de una posible dirección anterior y ulterior (creo que a estas alturas eso ya no suena paranoico, no?)

En resumen estoy convencida de que estas reflexiones son valiosísimas.

Por ejemplo, en este planteo de la segunda PAC, la pregunta nos obliga a ir más allá de adquirir y aprehender conceptos y conocimientos más bien nos invita a atrevernos a mirar el horno en el que fueron cocinados.

Data: 14:14:59 03/11/2004

Entenc que la psicologia té una part social perquè l'individu necessita relacionar-se amb l'entorn, la societat, amb institucions.... i ja només per aquesta raó s'analitza la psicologia des de la vessant social.

Respecte la pregunta del David

Dius "és la voluntat personal o la psicologia la que potencia el canvi a petita escala que posteriorment acabarà sent institucional?" OK. Però, què és la voluntat personal?

Hem refereixo a que no són continguts extrets de la psicologia sinó d'habilitats personals, implicació, mitjançant la comunicació amb professionals d'altres disciplines, podem (en el nostre camp) introduir idees noves, observació del canvis socials, innovació, ser arriscat, compromès amb la tasca que realitzes, ser empàtic amb les persones amb les que treballes... Tots aquests aspectes (i molts més que ara no em venen al cap) ajuden a què es produeixin canvis el que jo anomeno voluntat personal. Llavors quan la situació és insostenible i és necessari reformular normes, lleis ... perquè estem sent a nivell individual "massa innovadors" entren en joc disciplines que regulen la subjectivitat individual, però ¿perquè diem que ho fa la psicologia? si la tendència és el treball interdisciplinari i multiprofessional. I si és així, se'm fa massa abstracte pensar quins són els continguts concrets que aporta la psicologia en tot aquest procés.

Data: 09:18:24 05/11/2004

Anteriormente había leído Hia de la Locura de Foucault y entendí la obra como una crítica a la modernidad donde los mecanismos de control social se hacían con los encierros en psiquiátricos de: locos, criminales, indigentes.... todos revueltos eran controlados por los agentes del orden y los psiquiatras " practica que no considero muy pedagógica". y que creía que Foucault criticaba. En la presentación de la Pac David comenta que Foucault remarca que este "poder no es necesariamente negativo".

PRESENTACIÓ PAC 2 - LA PSICOLOGIA COM A PRODUCTORA I REGULADORA DE LA SUBJECTIVITAT: Objectius

1. Reflexionar sobre en el paper i la relació de les institucions (més específicament de la psicologia com a institució) amb la forma de pensar-nos i entendre'ns a nosaltres mateixos.
2. Analitzar els efectes de la producció del coneixement en el cas de les ciències psicològiques.

Presentació de la prova

Aquesta tercera PAC pretén que, després d'haver adquirit una visió àmplia del paper de les institucions en l'organització de la vida de les persones, dediqueu un temps específic a reflexionar sobre la relació entre les formes de saber, l'organització de la vida social i la constitució de la nostra subjectivitat a partir del cas concret de la Psicologia.

D'acord amb aquests objectius, se us demana pel sentit de la frase mateixa que dona títol a aquesta PAC i que busqueu algun exemple que us permeti il·lustrar la frase. Així, en aquesta ocasió el pes de la prova es troba en l'exemple que escolliu, que un cop entesa la frase i el sentit de la mateixa, permetrà que valoreu de forma argumentada en quin sentit (i si esteu d'acord) la psicologia pot entendre's com una forma de producció i de regulació de la subjectivitat.

Com en les altres ocasions heu de **valorar de forma argumentada** perquè l'exemple escollit il·lustra el sentit de la frase.

Enunciat de la PAC**La psicologia com a productora i reguladora de la subjectivitat.**

Heu de pensar un exemple que us permeti il·lustrar la frase: "la psicologia com a productora i reguladora de la subjectivitat" i argumentar i raonar per què l'exemple pot ser adient per il·lustrar la frase. És a dir, heu de buscar un exemple que us permeti il·lustrar en quin sentit es pot afirmar que la psicologia pot ser entesa com a productora i reguladora de la subjectivitat.

Ahora heu de valorar les implicacions de la mateixa frase i argumentar si esteu d'acord o no amb que es pot entendre la psicologia com a productora i reguladora de la subjectivitat.

Advertència: En aquest cas la prova demana més aportació vostra, perquè no implica resumir cap teoria concreta del mòdul, si no entendre el sentit d'una frase (la que dona títol a un dels apartats d'aquest mòdul). Encara que sempre és difícil buscar exemples quan un o una els busca, penseu que l'important no està tant en trobar el "millor" exemple com en argumentar el perquè l'exemple que escolliu permet il·lustrar el sentit de la frase, que és el que, d'alguna manera, permetrà avaluar que heu entès i reflexionat entorn d'aquest tema. Així allò important és mostrar que s'entén el sentit de la frase i reflexionar sobre que vol dir pensar en la psicologia com quelcom que produeix i regula subjectivitats.

Encara que en aquest l'exemple demana més aportació vostra, insisteixo en recordar que si heu de fer referència a alguna definició o paràgraf literal del material paper heu de senyalar-ho entre cometes (") tal i com faríeu amb una cita.

Criteris d'avaluació

Per valorar aquesta activitat es tindran presents els següents aspectes:

- L'argumentació raonada del sentit de la frase en general i a partir de l'exemple concret escollit.
- La claredat i originalitat en la redacció de l'exemple que permet il·lustrar en quin sentit la psicologia és pot entendre com a reguladora i productora de la nostra subjectivitat.
- La valoració argumentada de l'acord de el/la estudiant amb la idea que la psicologia es pot entendre com a reguladora i productora de la subjectivitat.

Així en aquesta prova es valorarà que el/la estudiant expliqui amb les seves pròpies paraules (sense reproduir literalment les explicacions del material) que vol dir que la psicologia pot ser entesa com a productora i reguladora de la subjectivitat, i que ho il·lustri a partir d'un exemple escollit lliurement.

Format d'entrega

EL producte final d'aquesta PAC serà un document de text que haurà de tenir una extensió màxima de **2 pàgines**. El document ha d'incloure el títol de la PAC i el nom i cognom de la/del estudiant.

El nom del fitxer tindrà el següent format: "cognom1_cognom2_PEC2.doc". Els cognoms s'escriuran sense accents. Per exemple, l'estudiant Adolfo Bioy Casares posaria el següent nom al seu arxiu: "bioy_casares_PAC2.doc"

Les proves s'hauran de lliurar la data indicada a la **Bústia d'Avaluació Continuada**.

Data de lliurament

La data límit per lliurar aquesta activitat és el **7 de novembre** del 2004.

CORRECCIÓ PAC2 (Consultor: David Casulleras Femenia):

Crec que la visió del mòdul ha quedat perfectament entesa. Ho demostren els variats (i en algun cas hiperlúcids) exemples que heu fet servir. Fins i tot en el cas en què un exemple ha estat utilitzat per diferents persones (p. ex. la psicologia evolutiva que dóna pautes del "correcte" desenvolupament del infant) cadascú ha aportat la seva visió i particularitat al tema. Aquí van alguns dels exemples que heu utilitzat perquè vegeu per on han anat els trets...:

- el concepte de psicologia emocional
- el paper del psicòleg en l'àmbit dels RRHH
- la psicologia en l'àmbit de les malalties terminals
- el rol del psicòleg en accidents i catàstrofes
- l'escola
- l'escola bressol
- l'educació infantil
- els llibres d'autoajuda
- la psicologia de la salut i els estils de vida recomanables
- la reinserció social
- els tests psicomètrics
- etc.

Fantàstic, de veritat. Jo, com a mínim, no puc estar més content, tot tenint present la dificultat del mòdul. La veritat és que aquest mòdul sol donar un problema però no ha estat el cas. El mèrit és indubtablement vostre.